

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Javna ustanova «Djeca Sarajeva»
SARAJEVO

**Krizni plan pripravnosti i odgovora na pojavu novog koronavirusa (COVID-19),
JU „Djeca Sarajeva“, Sarajevo**

Sarajevo, juni 2020. god.

1. UVOD

U januaru 2020. godine Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) je proglasila epidemiju novog koronavirusa, koja je počela u provinciji Hubei, u Kini, javnozdravstvenom izvanrednom situacijom od međunarodnog značaja. Novi koronavirus je nazvan SARS-CoV-2, a bolest koju izaziva COVID-19. Postojao je visoki rizik da se oboljenje uzrokovano novim koronavirusom (COVID-19) proširi na druge zemlje širom svijeta, uključujući Bosnu i Hercegovinu, što se i desilo. SZO i javnozdravstveni autoriteti širom svijeta poduzimaju aktivnosti koje su usmjerene na suzbijanje širenja COVID-19. Međutim, svi segmenti našeg društva -- uključujući poslodavce i uposlenike, moraju aktivno sudjelovati ako želimo zaustaviti širenje ove bolesti.

Kako se širi COVID-19?

Kada osoba koja ima COVID-19 kašlje, kiše ili priča, oslobađa respiratorne kapljice. Većina ovih kapljica pada na najbliže površine i predmete kao što su radne površine, stolovi ili telefoni. Ljudi se mogu zaraziti sa COVID-19 dodirivanjem kontaminiranih površina ili predmeta kada nakon toga dodiruju svoje oči, nos, ili usta. Ako stoje unutar jednog metra udaljenosti od osobe koja ima virus COVID-19, mogu se zaraziti udisanjem kapljica koje su izbačene njihovim kašljem, kihanjem ili pričanjem. Većina osoba inficiranih sa COVID-19 ima blago izražene simptome i oporavljaju se. Međutim, u nekim slučajevima oboljenje može biti ozbiljnijeg oblika i zahtjeva bolnički tretman. Starije osobe, i osobe koje imaju oslabljen imuni sustav, kronične bolesti kao što su dijabetes, srčane ili plućne bolesti, podložniji su mogućnosti da dobiju teži oblik ove bolesti.

Poslodavci trebaju poduzeti sljedeće mjere:

- Redovno čišćenje i dezinfekcija radnih površina i to najmanje tri puta u toku dana;
- Najmanje tri puta dnevno čistiti dodirne tačke u objektima kao što su ručke na vratima, ručke na prozorima, slavine u toaletima i kuhinjama, tipke vodokotlića, daljinske upravljače, prekidače za struju, zvona na vratima, te druge dodirne površine koje koristi veći broj osoba.
- Staviti sredstva za dezinfekciju ruku na vidljiva mjesta svuda u radnom okruženju. Osigurati da se ova sredstva redovito nadopunjavaju.
- Za pranje ruku u toaletima osigurati toplu tekuću vodu i sapun, kao i papirnate ubruse za jednokratnu upotrebu.
- Koristiti kante za otpatke s poklopcem za sigurno odlaganje iskorištenih papirnatih ubrusa i drugog otpada u toaletima i drugim prostorijama.
- Kada su sastanci neophodni, organizirajte ih u što većim prostorijama, te ostavite dovoljan razmak (1-2 metra) između osoba.
- Izbjegavati rukovanje te držati fizičku distancu od najmanje 1 metar tokom razgovora.
- Redovno, najmanje dva puta dnevno, provjetravati sve prostorije.

- Redovno obavještavati uposlenike da svaka osoba koja ima čak i blagi kašalj ili nisku temperaturu (37.3 C ili više) mora ostati kući.

- Kući trebaju ostati (ili raditi od kuće) i u slučaju kada uzimaju lijekove kao što su paracetamol/acetaminophen, ibuprofen ili aspirin, koji mogu prikriti simptome infekcije.

- Uputu za regulisanje privremene spriječenosti za rad možete pronaći na ovom linku: <http://fmoh.gov.ba/index.php/novosti-iz-ministarstva/519-novi-koronavirus-2019-ncov>

NAPOMENA ZA PUTOVANJA

- Sva bespotrebna putovanja u zemlje gdje cirkulira virus (COVID-19) treba izbjegavati.
- Potrebno je osigurati da Ustanova i svi uposlenici imaju dostupne najnovije informacije o područjima u kojima se širi virus COVID-19. Informacije se mogu naći na:

<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports/>

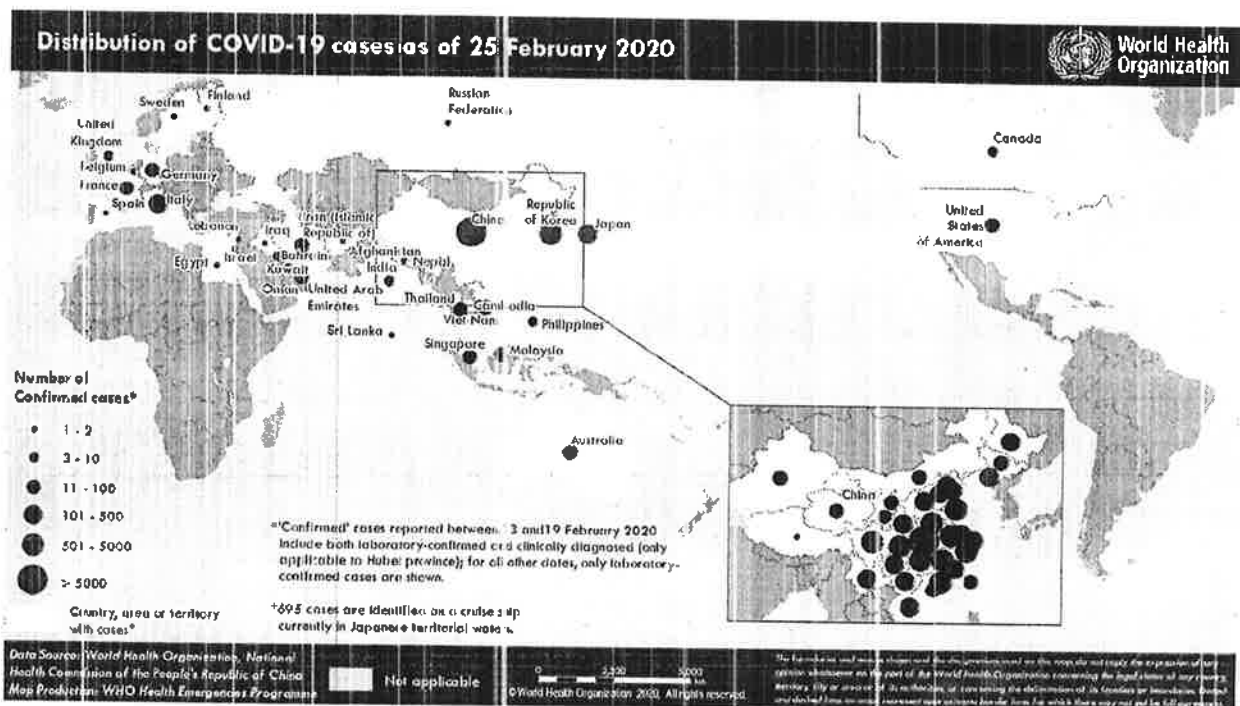
- Na temelju najnovijih informacija, poslodavac treba razmotriti sve koristi i rizike koji se mogu povezati s putovanjem.
- Promovisati regularni model rada na daljinu u JU „Djeca Sarajeva“ (webinari, zoom sastanci). Rad na daljinu može pomoći našoj organizaciji: da održi procese rada i da naši uposlenici ostanu sigurni.

Naglašavamo da će se mjere i preporuke mijenjati u ovisnosti od razvoja situacije.

Kako biti kontuirano informiran:

- Najnovije informacije SZO o područjima širenja COVID-19 dostupne su na: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports/>
- Upute SZO o COVID-19 dostupne na: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019> <https://www.epi-win.com/>
- Informacije o aktualnoj epidemiološkoj situaciji i preporukama na području Federacije BiH možete pronaći na internet stranicama Federalnog ministarstva zdravstva i Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH: fmoh.gov.ba i www.zzjz.fbih.ba

Slika 1. Zemlje, teritoriji i područja s prijavljenim potvrđenim slučajevima COVID-19, 25.2.'20.

IZVOR: WHO

2. CILJ

- ☒ Identificirati, izolirati i zbrinuti rane slučajeve infekcije novog koronavirusa (COVID-19).
- ☒ Ograničiti sekundarnu infekciju uposlenika u vrtićima i među bliskim kontaktima, i spriječiti događaje koji bi doveli do ubrzanja prijenosa.

3. KOORDINACIJA NA NIVOU JU „DJECA SARAJEVA“

- ☒ Odgajatelj u odgojnoj grupi
- ☒ Odgovorni odgajatelj u vrtiću, koordinatori, stručni saradnici, rukovodioci službi i glavni kuhar u centralnoj kuhinji
- ☒ Uprava JU „Djeca Sarajeva“
- ☒ Zavod za javno zdravstvo KS, epidemiološka služba
- ☒ Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo

4. KOMUNIKACIJA O RIZIKU

- ☒ Provoditi brzu, redovitu i transparentnu Internu, dvosmjernu komunikaciju.

5. NADZOR

Pojačati postojeći:

- Sistem nadzora baziran na ranoj identifikaciji glavnih simptoma bolesti (mjerenje temperature kod djece i uposlenika prilikom dolaska u vrtić, popunjavanje izjave roditelja i uposlenika pod punom, moralnom odgovornošću da nemaju temperaturu, malaksalost, proliv, niti respiratorne smetnje, niti ostali članovi domaćinstva).
- Praćenje zdravstvenog stanja djece u grupama od strane odgajatelja
- Kontinuirano praćenje naredbi od strane Kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravstva FBiH i Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo

Uspostaviti:

- ☒ Aktivnu kontrolu zdravstvenog stanja djece u vrtiću
- ☒ Aktivnu kontrolu zdravstvenog stanja uposlenika u vrtiću i ostalih uposlenika u JU „Djeca Sarajeva“
- ☒ Organizacija boravka djece u vrtiću u manjim grupama
- ☒ Boravak djece na otvorenom prostoru veći dio dana

6. TAČKE ULASKA

- ☒ Uspostaviti plan s procedurama nadzora na tačkama ulaska (Dio A).

U provođenju nadzora djece sudjeluju: odgajateljski i zdravstveni stručni kadar, odgovorni odgajatelji, psiholog, kordinator za odgojno-obrazovni rad, kordinator za Obavezni program, nadležna odgovorna osoba JU „Djeca Sarajeva“.

Na ulazu u vrtić, prilikom prijema djece: obavlja se kratki razgovor sa roditeljima da li djeca imaju neke simptome i mjeri se tjelesna temperatura djece i preuzima se izjava.

1. Informaciju o evidentiranim simptomima odgajatelj u grupi prosljeđuje odgovornom odgajatelju u vrtiću, koji tu informaciju dalje prosljeđuje kordinatoru za odgojno obrazovni rad, a koji nakon toga obavještava odgovornu osobu u JU „Djeca Sarajeva“. Kontakt za dostavljanje informacija (judjecas@gmail.com ili na broj 033/213-529). Roditelj, svakodnevno, prilikom dovođenja djeteta popunjava izjavu o zdravstvenom statusu djeteta .
2. Za djecu kojoj se nakon razgovora i mjerenja temperature ne ustanove poznati simptomi bolesti puštaju se u vrtić i u manjim grupama borave u vrtiću. Od strane odgajatelja se vrši kontuirani nadzor nad djecom i djeca veći dio dana, ukoliko to dozvole vremenski uslovi borave na otvorenom prostoru.
3. Za djecu za koju se nakon provedenih mjera kontrole utvrdi da imaju neke od simptoma, odbija se njihov prijem u vrtić i obavještavaju se nadležne osobe kako je to navedeno na početku ove procedure.
4. Ukoliko imamo saznanje da je dijete ili neko od članova domaćinstva djeteta pozitivan na COVID 19, a da je pritom dijete bilo u bliskom kontaktu sa zaraženom osobom, grupa se raspušta obustavlja se rad u grupi do daljnjeg, obavještavaju se roditelji djece u toj odgojnoj grupi, a dijete se šalje na testiranje. Ukoliko je test negativan, djeca i uposlenici se vraćaju redovnom radu, a ukoliko je pozitivan grupa se stavlja- upućuje u 14-dnevnu izolaciju. O svemu se upoznaje i epidemiološka služba Zavoda za javno zdravstvo KS te slijede njihove upute.
5. U slučaju pozitivnog testa uposlenika, uz koordinaciju i uputu epidemiološke službe, određuje se dalji tok rada u grupi, vrtiću ili prostorijama uprave JU „Djeca Sarajeva“.

Prilikom dolaska na posao predhodno navedena osoba nadležna za organizacionu jedinicu: Mjeri tjelesnu temperaturu uposlenicima i upisuje u obrazac br. 042, te popunjava izjavu (obrazac) o zdravstvenom stanju.

1. Informaciju o evidentiranim simptomima odgovorni odgajatelj u vrtiću prosljeđuje kordinatoru za odgojno obrazovni rad, a ostale odgovorne osobe prosljeđuju nadležnim osobama koje su definisane hijerarhijom, a koji nakon toga obavještavaju odgovornu osobu u JU „Djeca Sarajeva“. Kontakt za dostavljanje informacija (judjecas@gmail.com).
2. Za uposlenike za koje se nakon provedenih mjera kontrole utvrdi da imaju neke od simptoma, bivaju vraćeni sa posla, upućeni porodičnom ljekaru koji će odrediti njegov dalji zdravstveni status.

MJERE PREVENCIJE ZA ODGAJATELJE I OSTALE UPOSLENIKE U VRTIĆU:

- **OBAVEZNO** koristiti zaštitnu masku u zatvorenom prostoru;
- Često prati ruke sapunom i vodom najmanje 20 sekundi. Ako sapun i voda nisu dostupni, koristite sredstvo za pranje ruku na bazi alkohola;
- izbjegavati diranje očiju, nosa i usta neopranim rukama;
- Očistiti i dezinficirati često okolne predmete i površine;
- Ukoliko je moguće da pojedini subjekti uposlenici mogu obavljati poslove on line od kuće, preporučuje se poštivanje preporuke (naredbe) od strane Kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravlja.
- **OBAVEZNA** je socijalna distanca među uposlenicima (zabranjeno okupljanje u objektu za vrijeme pauze), što se posebno odnosi na tehničko osoblje – servirke zbog direktnog dodira sa hranom koji su u obavezi držati strogu distancu od ostalih uposlenika i pridržavati se već ranije datih epidemioloških mjera.

